

vulkancic.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Назив оригинала:

THE FAMOUS FIVE: FIVE GO DOWN TO THE SEA

by Enid Blyton

First published in Great Britain in 1953 by Hodder & Stoughton Limited

Enid Blyton ® The Famous Five ®

Enid Blyton's signature is a Registered Trademark of Hodder & Stoughton Limited

Text copyright © Hodder & Stoughton Limited, from 1997 edition

Cover illustration by Laura Ellen Anderson copyright © Hodder & Stoughton Limited

Права за српско издање © 2019 Вулкан издаваштво

Пет пријатеља на мору © 2019 Hodder & Stoughton Limited

ISBN 978-86-10-02494-4

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

Enid Blyton®

ПЕТ
ПРИЈАТЕЉА

На мору

Превела Звездана Шелмић

 Вулканчић

Београд, 2019.

Садржај

1. Почиње распуст.....	7
2. Фарма Треманон.....	16
3. Прво вече.....	25
4. У затону.....	34
5. Јан и његов дека.....	43
6. Чудна прича.....	53
7. Напољу по мраку.....	62
8. Долазе Амбарићи!.....	71
9. Светло у кули.....	80
10. Припреме за представу.....	89
11. Амбарићи и Клопарало.....	98
12. На путу до куле.....	107
13. У Разбијачкој кули.....	116
14. Тајни пролаз.....	125
15. Закључани у пећини.....	134
16. Разбијачки пут.....	143

17. Поноћ је давно прошла!.....	152
18. Дик има идеју!.....	161
19. Углавном о Клопаралу.....	168

ПРВО ПОГЛАВЉЕ

Почиње расцуси

„О, не! Пробушена ми је гума!“, узвикнуо је Дик.
„Скроз се издувала. У најгорем могућем тренутку!“

Џулијан је погледао задњу гуму Диковог бицикла. Онда је погледао на сат. „Имаш таман толико времена да је напумпаш и да се надаш да ће издржати“, рекао је. „Имамо седам минута до поласка воза.“

Дик је журно сишао с бицикла и узео пумпу. Остали су се такође зауставили и гледали хоће ли се гума напумпати или неће.

Кренули су на станицу Кирин да се укрцају у воз, заједно са бициклима. Пртљаг су послали раније и сматрали су да имају довољно времена да се одвезу до станице, утоваре бицикле у теретни вагон и укрцају се у воз.

„Не можемо пропустити воз!“, изјавила је Џорџ, мрштећи се. Увек се нервирала кад нешто пође наопако.

„Па, можемо. То је сасвим лако!“, насмешио јој се Дик. „А шта ти мислиш, Тими?“

Тими је оштро залајао, као да каже да се слаже. Лизну је Џорџ по руци, а она га је помиловала. Престала је да се мршти кад је утврдила да ће Дик успети да надува гуму. Таман ће стићи! Дик је опипао гуму, одахнуо и вратио пумпу на место.

„Ух! Сав сам се задихао“, приметио је, седајући на бицикл. „Надам се да ће издржати до станице. Плашио сам се да ћете морати да одете без мене.“

„А, не“, сместа је одговорила Ен. „Сачекали бисмо следећи воз. Хајдемо, Тими!“

Четворо рођака и Тими појурили су ка станици. Стигли су до перона баш кад се појавио сигнал да воз улази у станицу. Носач је пошао ка њима, руменог лица и с великим осмехом.

„Ваш пртљаг је већ отпутовао“, рекао је. „Није га ни било много – само један омањи сандук!“

„Па на распусту нам не треба много одеће“, насмешио се Џулијан. „Можете ли да нам утоварите бицикле? Видим да воз само што није стигао.“

Носач се позабавио означавањем бицикала. Није журио. Воз ионако неће отићи док утовар не буде завршен. Ево, управо је стизао, излазећи из кривине.

„Идете у Корнвол, ако добро видим“, рекао је носач. „И то у Треманон. Припазите кад будете ишли на пливање. Тамо је незгодна обала, а море је увек гладно људи.“

„Ох, знате то место?“, изненадила се Ен. „Да ли је лепо?“

„Лепо? То не бих знао.“ Носач је подигао глас због тутњаве воза који се приближавао. „Некада сам пловио тамо на стричевом рибарском бродићу и знам да је дивље и пусто. Не бих рекао да је то добро место за распуст – нема кеја, нема продаваца сладоледа, нема концерата, ни биоскопа, ни...”

„Добро је“, прекинуо га је Џулијан. „Можемо ми без свега тога. Желимо да пливамо, унајмимо чамац и пецамо и возимо бицикле свуда унаоколо. Такво летовање ми волимо!“

„Ав!“, потврдио је Тими, машући репом.

„Да, и ти такође“, насмешила се Џорџ и погладила га по глави. „Хајдемо, време је да уђемо у вагон.“

„Ја ћу се постарати за ваше бицикле“, рекао је носач. „Желим вам лепо летовање, а ако видите мог стрица, реците му да ме познајете. Зове се исто као ја, Џон Полпени.“

„Право корнволско презиме“, приметио је Џулијан, улазећи у вагон за осталима. „Хвала, Џоне. Потражићемо вашег стрица!“

Поседали су у углове купеа, а Тими је пришао прозору, подигао предње ноге на ивицу и гурнуо главу напоље. Хтео је да тако стоји целим путем! Волео је кад му ваздух хучи око њушке.

„Сиђи, Тими“, рекла је Џорџ.

Тими се правио да не чује. Био је срећан. Поново је почео распуст и он је био са онима које највише воли. Сви заједно иду некуда. Можда ће бити зечева које ће

моћи да јури. Премда никада није ухватио зеца, и даље се надао томе!

„Ево, полазимо!“ насмешио се Џулијан, смештајући се у седиште. „Ох, како волим почетак распуста. Припреме, гледање мапе, планирање како да стигнемо до места које смо одабрали, и онда најзад – полазак!“

„И то по овако лепом дану!“, додала је Ен. „Џорџ, како је твоја мама сазнала за ту фарму Треманон?“

„Заправо, тата је чуо за њу“, исправила ју је Џорџ. „Знаш да он има много пријатеља међу научницима. Многи воле да оду на неко усамљено место и на миру разрађују нове идеје. Е па један од њих отишао је на фарму Треманон јер је чуо да је то једно од најтиших места у земљи. Тата је рекао да је његов пријатељ отишао тамо као кост и кожа, а вратио се угојен као прасе, а мама је одмах изјавила да је то право место на које можемо да одемо на распуст!“

„Има и право!“, сложио се Дик. „И ја се осећам прилично мршаво после три месеца школе. Волео бих да се мало подгојим!“

Деца су се насмејала. „Можда се осећаш мршаво, али не изгледаш тако“, одговорио је Џулијан. „Пре ће бити да ти треба више кретања да скинеш вишак сала. Сви ћемо се кретати. Шетаћемо и возићемо бицикле и ићи ћемо на пливање и планинарење...“

„И јешћемо“, додала је Џорџ. „Тими, мораш се лепо понашати према псима на фарми, или ћеш се врло лоше провести.“

„И када идеш да се играш, мораш се сетити да питаш друге псе за дозволу пре него што кренеш да јуриш њихове зечеве“, озбиљно је додао Дик.

Тими је лупкао репом по Диковим коленима и отворио уста тако да му језик ландара. Изгледало је као да се смеје.

„Тако је, смејеш се мојој шали“, похвалио га је Дик. „Драго ми је што и ти идеш, Тиме. Без тебе би било без везе.“

„Па он увек иде с нама, за сваки распуст“, подсетила га је Џорџ. „И учествовао је у свим авантурама које смо икада имали.“

„Добри наш Тими“, додао је Џулијан. „Па, можда ће бити нека авантура и овог пута. Никад се не зна.“

„Ја нећу никакве авантуре“, одлучно је изјавила Ен. „Хоћу само летовање и готово. Хајде да се лепо проведемо и да не тражимо ништа чудно ни тајанствено ни авантуристичко.“

„Важи“, сложио се Џулијан. „Овог пута нема авантура. Дефинитивно. А ако се нешто и појави, рећи ћемо њих и отићи даље. Да ли се слажемо?“

„Да“, једва је дочекала Ен.

„Па добро“, сумњичаво је додала Џорџ.

„Важи“, сложио се Дик.

Џулијан се изненадио. „Што сте ми ви јадна дружина! Али добро, ако се сви слажете, сложићу се и ја. Чак и ако се нађемо усред ко зна чега, рећи ћемо: 'не, хвала', и отићи на другу страну. Тако смо се сложили.“

„Овај“, почела је Џорџ, „нисам баш сигурна да ли...“ Никада нису сазнали у шта није сигурна јер је Тими баш тог тренутка успео да падне са седишта. Јаукнуо је и треснуо на под, али се брзо вратио пред прозор и гурнуо главу напоље.

„Мораћемо да га увучемо унутра и затворимо прозор“, закључила је Џорџ. „Могло би нешто да му упадне у око.“

„Е нећу да се истопим од врућине у затвореном купеу, чак ни због Тимијевих очију“, одлучно је изјавио Џулијан. „Ако не можеш да га натераш да уђе, нека му слободно упадне нешто у око.“

Проблем се убрзо решио сам од себе јер је у том тренутку локомотива страшно зашкрипала и воз је ушао у потпуну таму. Тими је, збуњен, спустио предње шапе и покушао да се попне Џорџ у крило.

„Не буди цмиздравац, Тими“, љутнула се Џорџ. „То је само тунел! Џулијане, скини га с мене. Сувише је вруће да бих држала на себи толиког пса. Прекини, Тими, кажем ти да је то само тунел!“

Путовање им се чинило врло дуго. У купеу је било вруће, а морали су да преседају два пута. Тими је гласно дахтао, исплаженог језика: Џорџ је на свакој станици молила носаче да јој донесу воде за пса.

Деца су понела са собом ручак, али нико није био довољно гладан. Постајали су све мусавији и мусавији, све жеднији и жеднији, јер су оранжаду коју су понели јако брзо попили.

„Ух!“, јекнуо је Џулијан, хладећи се некаквим часописом. „Шта бих сад дао за пливање! Тими, не дахћи на мене. Од тога ми је још више врућина.“

„Кад треба да стигнемо тамо?“, упитала је Ен.

„Треба да изађемо у станици Полвили“, рекао је Џулијан. „Она је најближа фарми Треманон. Онда ћемо продужити бициклима. Уз мало среће, стићи ћемо до ужине.“

„Требало је да понесемо много више пића“, уздисао је Дик. „Осећам се као да сам недељама лутао по пустињи.“

Свима је силно лакнуло када су коначно стигли у Полвили. У први мах нису препознали да је то станица, али била је. Крај пруге се видела само мала дрвена платформа. Деца су седела и чекала. Нису ни приметили платформу нити натпис иза ње: „Полвили.“

Преко платформе су прешли нечији журни, нестрпљиви кораци. Кроз прозор је провирило ознојено лице кондуктера.

„Па? Зар не излазите овде? Хоћете ли седети унутра цео дан?“

„Ох! Ово је Полвили?“, тргао се Џулијан и скочио. „Извините. Нисмо схватили да је ово станица. Одмах излазимо.“

Воз је пошао малтене пре него што су затворили врата вагона за собом. Остали су сами на чудној малој платформи, ако се не рачунају четири бицикла остављена на другом крају. Мала станица деловала је

усамљено и напуштено, смештена усред пространих њива и облих брегова. Нигде ниједне куће на видику!

Ипак, Џорџине оштре очи угледале су нешто веома лепо. Повукла је Џулијана за руку. „Гледај! Море! Тамо, између два брда у удубљењу. Зар га не видиш? Сигурна сам да је море. Каква дивна плава боја!“

„У Корнволу је море увек дивно плаво“, сложио се Дик. „О, сад кад га видим, много се боље осећам. Хајде да узмемо бицикле, па да потражимо фарму Треманон. Ако ускоро не нађем нешто за пиће, има да исплазим језик баш као Тими.“

Отишли су по бицикле. Дик је опипао задњу гуму. Била је мало мекана, али не превише. Лако ће је напумпати ако затреба. „Колико је далеко фарма?“, упитао је.

Џулијан је погледао у белешке. „Сићи на станици Полвили. Потом возити шест километара до фарме Треманон, користећи сеоске путеве. Село Треманон налази се километар пре фарме“, читао је. „Није лоше. У селу можемо да купимо лимунаду, или чак сладолед.“

„Ав, ав“, јавио се Тими, који је добро знао шта значи реч сладолед.

„Сироти Тими!“, рекла је Ен. „Премориће се од трчања крај бицикала! Можда је боље да возимо полако.“

„Е па ако неко мисли да ћу јурцати овако жедан, грдно се вара“, уздахнуо је Дик. „Возићу колико год полако желиш, Ен!“

Кренули су заједно са Тимијем узаним путељком, који се протезао између високог жбуња. Ишли су

полако због Тимија. Он је истрајно држао корак, дах-ћући. Добри стари Тими! Он никад није одустајао, само ако је са четворо деце.

Било је око пет по подне и спремало се веома лепо вече. Нису срели ни живе душе, чак ни једна једина сеоска кола. Као да је и птицама било сувише топло, па нису певале. Није било ветра. Свуда је владала необична тишина и усамљеност.

Џулијан се осврнуо и погледао остало троје, смешећи се. „Авантура у ваздуху! Осећам је. Све нас чека авантура! Али не, ми ћемо окренути леђа и рећи ћемо јој: 'Одлази одавде!' Тако смо се договорили!“

ДРУГО ПОГЛАВЉЕ

Фарма Треманон

Вожња до фарме Треманон била је заиста дивна. Крај пута су цветале стотине булки, а из жбуња се ширио мирис орлових ноктију. Кукуруз је на њивама био висок, већ је помало жутео и то се дивно слагало са црвеним булкама.

Најзад су стигли и до села Треманон. Заправо, село се састојало од једне једине кривудае улице, дуж које се налазило неколико радњи и кућа, а иза ње су остале куће деловале некако разбацано. Нешто даље, већ у брдима, видело се неколико фарми, са сивим каменим кућама чији су зидови блистали на сунцу.

Деца су нашла бакалницу и ушла. „Имате ли сладолед?“, упитао је Џулијан, пун наде. Нису имали! Какво разочарање! Додуше, имали су оранжаду и лимунаду, пријатно расхлађене јер су их држали у подруму.

„Јесте ли ви она група коју очекује стара госпођа Пенратлан?“, упитала је газдарица. „Рекла је да долазите. Странци сте, зар не?“

„Па, не баш“, одговорио је Џулијан, свестан да је за многе људе у Корнволу странац свако ко није из самог Корнвола. „Моја мајка је имала баба-тетку која је цео живот провела у Корнволу. Дакле, нисмо баш сасвим странци, зар не?“

„Богме, јесте странци“, одговорила је ситна, погнута газдарица, гледајући Џулијана очима налик на птичје. „И говорите странски. Исто као онај човек што је раније био код госпође Пенратлан. Сматрамо да је био луд, мада сасвим безопасан.“

„Заиста?“, учтиво је рекао Џулијан, сипајући себи трећу лимунаду. „Па, он је научник, а да би неко био добар научник, мора бити бар малчице луд, знате. Бар смо ми тако чули. Ова лимунада вам је стварно одлична. Могу ли да добијем још једну, молим вас?“

Старица се изненада насмејала, гласом налик на кокодакање. „Де, де, Марта Пенратлан вас чека са дивним оброком, али изгледа да нећете моћи ни да зинете јер ће вам се лимунада бућкати у стомаку!“

„Немојте ми рећи да заиста чујете бућкање“, одмах је одговорио Џулијан. „То стварно није лепо од нас. Сигуран сам да то раде само странци. Добро, колико смо дужни? Лимунада вам је стварно сјајна.“

Платио је рачун, а онда су сви поново сели на бицикле, пошто су чули детаљна упутства како да стигну до фарме. Тими је кренуо са њима, такође освежен пошто је пио воду непрекидно пуна четири минута.

„Чини ми се да си попио више воде него што би требало коњу, Тими“, рекао му је Џулијан. „Народе, ако време остане овакво, има лепо да поцрнимо!“

До фарме Треманон требало је возити узбрдо, али успели су да стигну. Док су пролазили кроз отворену капију, дочекао их је громогласни лавез и појавила су се четири велика пса. Тими се сместа накостио и претећи зарежао. Потпуно се укочио и непомично стао, пламтећих очију.

Иза паса се појавила жена, широко се смешећи. „Не, Бене, Скочко! Не, Нели, не! Миран, Вили! У реду је, децо, они тако кажу: 'Добро нам дошли на фарму Треманон'!“

Пси су окружили четворо деце, исплажених језика. Три су била шкотски овчари, а један мали шкотски теријер. Тими их је одмеравао једног по једног. Џорџа је држала за огрлицу, за случај да непромишљено уобрази како може сам да изађе на крај са четири пса истовремено.

Срећом, то се није десило. Понашао се врло отмено! Учтиво је махнуо репом и длака на врату му се спустила. Мали теријер му је притрчао и оњушио му нос. Тими је узвратио на исти начин и јаче махнуо репом.

Онда су пришла и три шкотска овчара, прелепих чупавих репова, и деца су одахнула кад су видела да пси очито не сматрају Тимија *сџранцем*.

„Сад је све у реду“, рекла је и госпођа Пенратлан. „Лепо су се представили и упознали. Пођите са мном. Сигурно сте уморни и прљави – и гладни и жедни. Спремила сам вам лепу ужину и чај.“

Није говорила са корнволским нагласком. Радовала се што су дошли и дивно их је дочекала. Одвела их је на спрат у купатило, једноставно али велико. Постојала је само једна славина, и из ње је текла хладна вода. И то веома полако!

Деци је било врућина и једва су дочекали да се умију. Брзо су се средили и очешљали.

Чекале су их две собе, једна за девојчице и једна за дечаке. Биле су прилично мале, са прозорима који су пропуштали врло мало светла, па су деловале полумрачно, чак и под блиставим поподневним сунцем.

У свакој соби била су по два кревета, једна столица, једна комода и један орман и два мала тепиха. Ништа више! Али какав се поглед пружао кроз прозоре!

Километри и километри сеоских предела, са њивама под кукурузом, пашњацима, високим жбуњем и понеким кривудавим путељком; на неким брдима видео се врес, љубичаст и обасјан сунцем, а у даљини се назирало тамноплаво море. Прекрасно!

„Отићи ћемо до мора чим будемо могли“, рекао је Дик, покушавајући да поравна неколико власи косе које су му упорно штрчале са темена. „Овде има пећина. Можемо да их истражујемо. Питам се да ли би госпођа Пенратлан пристала да нам спакује пикник-ручак па да можемо да одемо на цео дан ако пожелимо.“

„Сигурно ће штети“, изјавио је Џулијан. „Веома је златна. Никад се у животу нисам осећао толико добро дошло негде. Јесмо ли спремни? Хајдемо онда. Сад сам већ веома гладан.“

Чај и ужина који су их чекали били су заиста величанствени. Огромна шунка, ружичаста и блистава башка као Тимијев језик и салата достојна краља. Заправо, према Диковим речима, била је достојна више краљева, пошто ју је било у огромној количини. У њој је било све што би ико могао да пожели.

„Зелена салата, парадајз, црни лук, ротквице, пото-чарка и слачица, рендана шаргарепа... То је шаргарепа, зар не, госпођо Пенратлан?“, упитао је Дик. „И тврдо кувана јаја.“

Уз то је стајала велика чинија младих кромпира, блиставих од растопљеног путера и посутих першуном. Чекао их је и крчаг пун домаћег прелива за салату.

„Гледајте само онај сир“, дивио се Дик, потпуно ван себе. „И воћни колач. Јесу ли оно пуслице? Да ли треба да узмемо помало од свега, госпођо Пенратлан?“

„О, да“, рекла је пуначка женица, смешећи се Диковом одушевљењу. „А после долазе колачи са вишњама, од наших вишања, и са шлагом од наше павлаке. Знам колико су деца увек гладна. Имала сам их седморо, сад су се сви одселили и имају сопствене породице. Зато волим да храним другу децу, кад моја више нису ту.“

„Баш ми је драго што ћете хранити баш нас“, изјавио је Дик, служећи се шунком и салатом. „Имаћете посла око нас, госпођо Пенратлан. Ми сви имамо огроман апетит!“

„Ах, још нисам срела децу која би могла да једу као моја“, одвратила је госпођа Пенратлан прилично жалостивим гласом. „Баш као што нисам срела мушкарца